

Nyt fra

Aarby sogn

Nr. 2 September 2008 Årgang 15

Folkekirken og fremtiden

Side 1

Menighedsrådsvalg 2008

Side 3

Sognets oldtid

Side 4

Via Johansens liv og levned

Side 6

Fra iskældre til kummefrysere

Side 8

Helle Helle, "Ned til hundene"

Side 10

Juniorkonfirmander

Side 12

Konfirmander 2009

Side 13

Aarby Kirkes Børne- og

Ungdomskor

Side 14

Peter Fischer-Møller

Side 15

Aarby Kirkes nye graver

Side 16

Aarby Skole

Side 17

Foreninger

Side 18

Kirkelige arrangementer

Side 20

Kulturrejse til Grækenland

Side 22

Meddelelser

Side 23

Gudstjenester

Side 24

Folkekirken og fremtiden

Af Leif Jensen

Vi nærmer os nu med hastige skridt det næste menighedsrådsvalg. Da det er landets menighedsråd, der råder for Folkekirken's kommende liv og vækst, og da menighedsrådene dermed også er dem, der bliver afgørende for Folkekirken's videre skæbne, er det ganske naturligt, at vi gør os nogle tanker om Folkekirken og dens fremtid. Vi kan passende gøre det med at stille følgende relevante spørgsmål og prøve at besvare dem:

1. Hvad er det egentlige formål med Kirken?
2. Hvad bruger vi primært Kirken til i dag?
3. Hvad burde vi især bruge Kirken til?

Lad mig kort præcisere, at når jeg i det følgende anvender ordet "Kirken", så er det kirkeinstitutionen som helhed, jeg har i tankerne og ikke kun bygningen.

Det korte svar på spørgsmålet om det egentlige formål med Kirken er følgende: Kirkeinstitutionen, præsteembedet og menighedsrådets virke tjener det ene formål at forkynde Evangeliet om Guds nåde*). Kirken er altså en forkyndelsesinstitution, hvor præst og menighedsråd i samarbejde skal forkynde Evangeliet for sognets beboere.

*) Guds ubetingede og ubegrundede barmhjertighed.

Spørgsmålet om hvad vi bruger Kirken til, er også forholdsvis let at besvare. Med betegnelsen "vi" mener jeg her sognets samlede antal beboere, som jo reelt er Kirkens ejere. Vi bruger først og fremmest Kirken til dåb, konfirmationer, vielser, bisættelser og begravelser. Det er naturligvis glædeligt, at tilslutningen til disse kirkelige handlinger er så stor, men det kan ikke stå alene.

Derudover bruger vi også kirken til en del andre gøremål, men dog med en betydelig ringere tilslutning. Jeg tænker her på de såkaldte kirkelige aktiviteter så som koncerter, foredrag, kunststillinger o.l. Aktiviteter som ofte kun har lidt eller slet ingen tilknytning til Kirkens egentlige formål.

Endelig skal også nævnes den kirkelige handling, der kaldes gudstjenesten, som har den absolut laveste tilslutning hos befolkningen med kun 2-3%. Ironisk nok er Gudstjenesten at betragte som Kirkens såkaldte kerneydelse.

Det skal ikke skjules, at det er ret besynderligt, at forholdene er som nævnt, nemlig at det kun er et meget lille mindretal af Kirkens ejere, der jævnlig viser sig til søndagens gudstjeneste. Og det er tilmed ikke kun de almindelige medlemmer, der har det på den måde. Det samme gælder også en meget stor del af landets menighedsrådsmedlemmer, såvel de ledende medlemmer formænd, næstformænd, kasserere, som medlemmerne på de mindre betydningsfulde poster, de viser sig kun sjældent og nogle aldrig til det kirkebygningen er blevet rejst for, nemlig gudstjenesten. Det er de faktiske forhold, som vi bliver nødt til at forholde os til, hvis vi vil noget seriøst med vores Folkekirke og håber den skal have en fremtid.

Der er ingen Kirke der i længden kan leve med en sådan dobbeltrolle, hvor dens menighed og ejere på den ene side lider af en så voldsom berøringsangst overfor Kirkens egentlige ærinde, at de to parter (Kirke og

menighed) langt hen ad vejen er blevet så fremmedgjorte over for hinanden, at de to parter alt for ofte har svært ved at forstå hinanden. På den anden side set har man heller ikke noget ønske om at melde sig ud af Folkekirken endsige nedlægge institutionen. Hvor bevæger Kirken sig da hen, når den står i denne mærkelige situation, at dens kerneydelse ikke værdsættes? Hvis det bliver bydelser så som koncerter og lignende kirkelige aktiviteter, der kommer til at tegne Kirkens profil i fremtiden, aktiviteter hvor det til gengæld er såvel accepteret og anerkendelsesværdigt at blive set, ender det så ikke med, at Kirken går hen og bliver en underafdeling af den voksende underholdningsindustri? Det er i alt fald et spørgsmål, som trænger sig voldsomt på.

Tilbage er spørgsmålet, hvad burde vi bruge Kirken til?

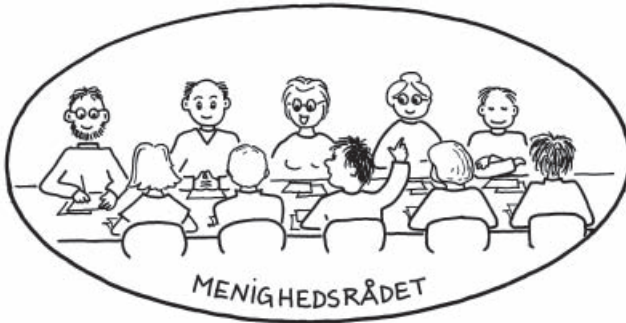
Som tidligere nævnt er det Kirkens oprindelige formål, at forkynde Evangeliet om Guds nåde. Det betyder reelt, at Kirken med sit budskab tilbyder en helt anden virkelighed, end den virkelighed vi almindeligvis lever i. En virkelighed hvor vi til stadighed skal yde og præstere for at gøre os fortjent til livet. I Evangeliets virkelighed er der derimod fra begyndelsen sagt god for mig. Jeg skal ikke først gøre mig fortjent til at være her. Den bevidsthed giver mig plads til eftertænksohmheden, til langsomheden, og til at de stærke ord om forholdet mellem Gud og os mennesker kan få ro til at fæste rod i mit sind, så de giver mening og jeg indser deres evigheds-karakter.

Jeg er ikke i tvivl om, at langt den største del af den danske befolkning er potentielt søgende mennesker, søgende efter kontakt til de åndelige værdier, som et materialistisk og resultatorienteret samfund for længst har kastet vrag på. Det er vores tillagte livsstil, der står i vejen for denne søgen.

Derfor må det være de kommende menig-

Menighedsrådsvalg 2008

Af sognepræst Leif Jensen

Vi nærmer os tidspunktet for næste menighedsrådsvalg, der afholdes hvert fjerde år. I år afvikles valget tirsdag den 11. november. Medlemmerne vælges for en periode af fire år. Det nye menighedsråd tiltræder den første søndag i det nye kirkeår, altså 1. søndag i advent 2008.

Her i Aarby sogn skal der vælges 6 medlemmer. Valgret har medlemmer af Folkekirken, der er fyldt 18 år og har dansk indfødsret, eller som har haft fast bopæl uafbrudt i et år forud for valgdagen, og som i øvrigt er straf-fri.

Som en forløber for valget afholder det afgående menighedsråd et orienteringsmøde i Sognegården **tirsdag den 9. september kl. 19.00**. Ved dette møde bliver der redegjort for menighedsrådets arbejde i den forløbne periode og for de opgaver der ligger forude. Samtidig gennemgås regler for opstilling af kandidater.

For at der kan vælges et nyt råd, må der opnås enighed om opstilling af mindst en kandidatliste, derfor vil der den pågældende aften også blive søgt opstillet en fællesliste for det kommende råd. Hvis der bliver enighed om kun en liste, og der ikke indleveres andre konkurrerende lister inden fristens udløb den 30. september, så er der tale om et såkaldt

aftalevalg, og dermed bortfalder den egentlige afstemningen den 11. november.

Yderligere information om valget til menighedsråd kan fås ved at kontakte sognepræsten eller et andet medlem af det siddende råd. (se opslag i våbenhuset fra den 1. august).

Menighedsrådets arbejdsområde er vidt-spændende. Der er først og fremmest de mangeartede aktiviteter i og omkring kirken med henblik på at stimulere interessen for Folkekirken. Dertil kommer de mange praktiske gøremål i forbindelse med pasning og vedligehold af kirke, kirkegård og Sognegård efter et i forvejen fastlagt budget.

Da valget for så vidt vedrører alle os, der betaler kirkeskat, opfordrer jeg derfor beboerne i sognet til at møde op til orienteringsmødet i Sognegården tirsdag den 10. september:

- hvis du vil høre mere om arbejdet i menighedsrådet,
- hvis du vil have indflydelse på sammensætningen af det nye menighedsråd, eller
- hvis du har lyst til at være med til at yde en aktiv indsats.

Se i øvrigt omtalen af menighedsrådsvalget på side 1.

SOGNETS OLDTID

Af Jens Nielsen

MERE STENALDERFISKERI

I Nyt fra Aarby Sogn april 2007 kunne man læse lidt om stenalderfiskeri med faststående redskaber, såkaldte ålegårde, som i form af hasselstager stukket ned i den datidige havbund var påvist syd for Kærby Å. Vi kan denne gang belyse stenalderfiskeriet fra en anden vinkel.

Et godt stykke vej vest for Havnemarken på nordsiden af Asnæs blev der i 2007 foretaget undersøgelser af en fiskeplads fra stenalderen. Nærmere betegnet fra en sen del af ældre stenalder for godt 6.000 år siden. Perioden kaldes for ertebøllekultur. Pladsen har givet arkæologerne ny og spændende viden om datidens fiskeri, hvad vi senere skal kigge lidt nærmere på.

Pladsen blev opdaget i 1993, hvor et nyt skred i kystskrænten i forbindelse med en storm havde fundet sted. Derved var et fundrigt kulturlag blevet blottet i kystskrænten. Amatørarkæolog Egon Iversen fik øje på fænomenet og opsamlede her en masse bearbejdet flint, potteskår og knogler. Stedet blev efterfølgende flere gange besøgt, og yderligere materiale blev opsamlet. Ved nye skred i 2006 stod det klart, at pladsen var under hastig nedbrydning. Det var med andre ord på høje tid at få undersøgt, hvad kulturlaget repræsenterede, før det bliver opslugt af havet.

I henved en snes år har Kalundborg Museum været involveret i et forskningsprojekt til belysning af overgangen mellem ældre og yngre stenalder for ca. 6.000 år siden. På det tidspunkt skiftede den davæ-

rende befolkning erhverv fra at være fiskere, jægere og samlere til at blive bønder. Forskningsprojektet er stadig i gang og ledes af professor T. Douglas Price fra University of Wisconsin i USA, der næsten hvert år samler et lille hold amerikanske og danske arkæologistuderende, som deltagere i det langsigtede forskningsprojekt. Der er gennem årene især foretaget undersøgelser omkring Saltbæk Vig, men der er også udført udgravninger på stenalderbopladser i Lille Åmose, ved Dragsholm og i en skal-dyngge ved Fårevejle. I 2007 kom turen så til Asnæshalvøen, idet tidligere opsamlet materiale suppleret med en enkelt 14C-datering, der daterede kulturlaget til umiddelbart før overgangen til bondeerhvervet, netop repræsenterede den overgangsfase, forskningsprojektet arbejder med.

Der blev i sommeren 2007 ialt udgravet 22 kvadratmeter af det meget fundrige kulturlag. Kulturlaget dækkede over mindst 4 gruber, dvs. huller i jorden, hvor datidens befolkning har gravet ler. Grubernes indhold er af samme datering som kulturlaget. Ud over knogler, tak og potteskår var der flintaffald i store mængder. Dette flintaffald er restprodukter fra blandt andet fremstillingen af de ca. 300 skiveøkser og ca. 300 pilespidser, der sammen med en hel del knive, bor og skrabere indgik i fundmængden. Der er i realiteten kun udgravet en begrænset del af bopladsen. Det betyder, at der ganske givet er basis for en flerdobling af antallet af oldsager, hvis en total udgravning gennemføres. Det var egentlig planlagt, at undersøgelserne skulle fortsætte i år og til næste år, men hvad angår indeværende år, er der i skrivende stund vist nok ikke

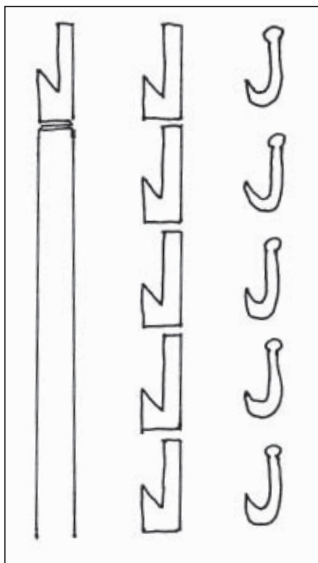
tilstrækkelig finansieringsmulighed. Skulle der alligevel blive udgravning i år, følger vi selvfølgelig op i Nyt fra Aarby Sogn.

I kulturlaget indgik blandt andet et massivt lag overvejende af skaller fra blåmuslinger og strandsnegle. Især i dette skallag men også uden for fandtes fiskeben i titusindvis. Fiskebenene kom for en dag ved vandsoldning af kulturlaget gennem finmaskede net. Der er påvist arter som torsk, fladfisk, makrel, hornfisk og ål samt rygpigge fra nogle få pighajer og en hel del øresten, såkaldte otolitter, fra fisk.

Torskeknoglerne er meget dominerende og udgør 82,4% af materialet. Ål ligger på andenpladsen med 9,5% og de øvrige arter med 4,1%. I det marine faunamateriale indgår også sælknogler. Man har åbenbart indtager alt godt fra havet, men jagtvildt som kronhjort, rådyr og vildsvin er også til stede samt menneskets gode jagtkammerat hunden.

Redskabsfundene adskilte sig i og for sig ikke væsentligt fra andre samtidige kystpladser bortset fra en enkelt fundkategori, nemlig små fiskekroge udskåret af ben. De kendes ganske vist i et fåtal flere andre steder fra, men med et antal på 22 mere eller mindre velbevarede står vi sandsynligvis med en nordeuropæisk rekord for denne periode. Men ikke nok med det. Der blev også fundet 15 forarbejdede til fiskekroge, der gav arkæologerne et detaljeret indblik i, hvorledes de blev fremstillet. Nogle af dem

kan for så vidt godt være lavet af dyreknogler, hvilket ikke er ukendt, men de fleste ser ud til at være fremstillet af rørknogler fra store fugle, sandsynligvis svaner. Man udspaltede et langt og næsten fladt stykke af svaneknoglen. Ved den ene ende blev der skåret et hak, således at man har begyndelsen til krogens skaft og spids. Under fiskekrogens buede del bibeholdt man i begyndelsen et forholdsvis langt stykke, for at undgå at den flade knogle flækkede, når man skar hakket. Når der var styr på dette, ridsede man knoglen på tværs lige under krumningen, hvorefter man under kontrollerede forhold kunne brække forarbejdet fra resten af knoglestykket. Derefter kunne man foretage den endelige finere bearbejdning af fiskekrogen, der inkluderede, at man tildannede en lille knop til fastgøring af linen for enden af krogskafte. På den måde kunne man på rationel vis fremstille en hel lille serie af fiskekroge af det samme lange, flade stykke knogle.

Genialt i al sin enkelhed. Der er gennemgående tale om temmelig små kroge nogenlunde svarende til krogstørrelse 6, så det er næppe dem, der er anvendt til torskefiskeriet. Man gætter snarere på, at de har været formålstjenlige til ålefiskeriet. Om der også har været fiskeri med faststående redskaber har ikke kunnet afgøres, idet vandstanden i Kalundborg Fjord dengang for 6.000 år siden var 2,5 meter højere end nu.

Brudstykker af Via Johansens liv og levned

Fortalt af Via Johansen til Linda Eriksen

5. del

Konfirmationen

Jeg blev konfirmeret d. 2. okt. 1932 af Pastor Erck i Årby Kirke

Jeg gik til præst samtidig med at jeg gik i skole, og somme tider havde jeg så mange salmevers for. Der var måske 10 vers i den salme, vi havde for til skolen, og 8-10 vers i den, vi havde for til præst, foruden vi skulle kunne katekismus, så det var sør'me ikke let, at holde styr på.

Pastor Erck stillede store krav, men han var en god mand, som ikke skældte ud. Vi var ikke bange for ham, nej, jeg var glad for at gå til præst.

Mine præstekammerater var Elsebeth Rumler (Jørgensen ?), Anna fra Sønderstrand, Erna, Gudrun Petersen fra Melby, Ellen og Lindis fra skoven, Oda Jørgensen, Otto Petersen (senere vognmand

i Bastrup), Søren Bager, som boede ude ved Rynkevangsgården. Så var der Søren nede fra Lyngen, Laurids fra Melby Sønderstrand, som senere kom til Bastrup, og hvis bror tjente hos os engang.

Der var både forårs- og efterårskonfirmation dengang, men jeg blev konfirmeret om efteråret, fordi man da havde blomster i haven, selv kunne slagte osv.

Vi var to piger, der var født samme dag, så vi skulle trække lod om, hvem der skulle sidde forrest, da vi var de yngste. Ellen var født 2. okt., så hun skulle sidde allernederst. Min konfirmationskjole var hvid, og den købte vi ude hos M. H. Iversen i Kallundborg. Min andendagskjole, som var grøn, fik jeg syet hos en dame i Årby. Hun syede også en til min søster af samme stof, men hun ville have sin syet i facon. Efter konfirmationen blev vi fotograferet i præstegårdshaven, men da var vi i almindeligt tøj.

Krisetider - enkel fest

Det var jo krisetider, så der var ikke meget, at slå til side med. Jeg kan huske, at min far solgte en plag, og checken for den fik min mor, og den måtte hun klare sig med til både konfirmationstøj, andendagstøj, sko, og hvad der følger med. Så min konfirmation var i al enkelhed, jeg havde en lille konfirmation, der var kun lige den nærmeste familie. Jeg kan godt sige, når man ser på en konfirmation i dag, hvor børnene selv får lov at bestemme konfirmationsmiddag o.s.v., og så tænker på min, hvor var den kedelig. Jeg gik rundt mellem alle de ældre mennesker, de sad jo der og talte om deres, og jeg gik bare rundt og så på mine gaver, og talte, hvor mange penge jeg havde fået. Da var en 10 krone mange,

Konfirmationsbillede fra præstegårdshaven.

Forrest fra v.: 1. Via Johansen – 2. Gudrun Petersen
Bagest fra v.: 1. Otto Petersen – 8. Pastor Erck.

Til dyreskue på Bellahøj.
Via (forrest t.h.) sammen med sin morbror
Hans Jørgen, tante Ebba og moster Kamma.

mange penge. Jeg fik to sølvskeer, og det var tretårnet, men de blev så liggende, fordi jeg til min dåb fik en ske og gaffel af min Gudfar, som jeg brugte hele livet. Da jeg senere blev gift, fik jeg derfor byttet den ene ske til en gaffel, så Vagner og jeg havde hvert et sæt.

Ellers fik jeg en kuffert af min fætter og hans kæreste, to håndtasker, en af naboen og en af købmand Andersen i Årby, Så fik jeg nogle smykker, bl.a. et guldhalsbånd, som jeg senere mistede til gymnastikopvisning i Ellede, hvor det blev stjålet fra min taske. Det var fra min fars familie i Jylland. Jeg fik også et par ringe, kan jeg huske.

Min Gudfar var med i kirken. De kom fra Vester Løve og havde selv bil. De havde ingen børn selv, men skulle videre til et andet Gudbarns konfirmation senere samme dag.

Nabokonen kom og hjalp med middagen kl. 12 efter kirken, og jeg kan huske, vi fik ok-

sekødsuppe med en rå æggeblomme på, serveret i kopper. Det har man vel brugt dengang. Og jeg kan huske, at min Gudfar sang "det er så yndigt at følges ad." Det lød så sjovt, for han sang følges med tryk på "g". Ellers kom gæsterne først til aften kl.6. De eneste, der var med udover min moster, onkel, morbror og tante, var skolelæreren i Årby, Nielsen og frue, og selvfølgelig mine søskende. Min ældste søster Else, der var gift med Christian Thomsen, og havde to børn, Anton og Bodil, kom kørende med hestevogn fra Vester Løve. Min anden søster var ikke gift, og min tredje søster var jo død på det tidspunkt, så vi var en meget lille flok. Else skulle lave isen, og jeg kan huske, at hun stod i vaskehuset og pakkede den her is i en junge, med noget, der hed spansk salt.

Min "Bedste"

Af Bedste, som boede på Slagelse Kloster, fik jeg et par hjemmestrikkede sko med filtsåler under. Jeg kan huske, jeg tog dem

De 4 søskende fra Philipsdal.
Forrest: morbror Philip og moster Kamma.
Bagest: Via's mor og morbror Hans Jørgen.

(fortsættes side 19)

Fra iskældre til kummefrysere

Af Linda Eriksen

Fisker Tyge Olsen, Asnæs

Jeg talte i flere omgange med nu afdøde fisker Tyge Olsen, Asnæs, som boede næsten hele sit liv på halvøen. Altid var det en fornøjelse, at opleve Tyge øse af sin store viden, på sin egen rolige og beskedne facon, og mærke den store kærlighed, han nærrede til den dejlige halvø, til sin familie og ikke mindst til fiskeriet, som blev hans liv.

Tyge Olsen har tidligere fortalt dette blads læsere om livet på Asnæs, i nr. 1-2-3 2000, og nr.1-2-3 2001.

I februar .02 havde jeg bedt Tyge Olsen fortælle om iskældrene, som vi så tit passerer på vej mod skoven, men egentlig ved så lidt om. Her er et uddrag af, hvad Tyge Olsen fortæller:

Is til mejerierne og de store gårde

Jeg blev gift i '55, og fik det første køleskab i 1957. Før den tid havde vi et skab, der hang på nordsiden af huset. Det var tæt

for fluer, og det var det eneste man havde. Ellers skar de is af søerne om vinteren mange steder, til mejerierne og de store gårde, og så havde de sådan nogle isolerede huse, og nogle steder kældre ned i jorden, og puttede isen deri. Jeg ved ikke, om det kunne holde hele sæsonen, og det var jo heller ikke hvert år det var vinter, så ved jeg ikke, hvad de gjorde.

Mejeriet på Slagelsevej havde et hus, der var bygget, og væggen var nok mindst 1 m. tyk. Så var der sådan en kraftig væg forinden og foruden, og så var der fyldt op med spagnum til at isolere. Og der havde de i hvert fald is hele året. Det var en meget stor bygning, en 70-80 m² vil jeg tro. Isen blev så brugt til at holde mælken kold om sommeren. Da bygningen skulle rives ned, fik jeg alt det spagnum, der var mellem væggene, der var mange, mange læs på sådan en Folkevogns Pickup, som vi kørte herud og gravede ned i haven. Mindst 20-25 læs vil jeg skyde på.

Lerchenborg

Lerchenborg havde sådan et par høje, jeg tror, der var gravet ned i højen, og så sat mursten rundt, altså et par kunstige høje, hvor de så fyldte op med is om vinteren. Den ene var Sneglehøj, som ligger overfor slottet, og den anden ligger overfor den gamle skole. Det var åbne brønde, man kunne gå lige hen til kanten, og der var langt ned, der var ikke spor afspærring. De har nok været en 7-8 m. dybe, vil jeg tro. Jeg ved ikke, om Sneglehøj er dækket til, men den anden er i hvert fald stadig som den var. De må have kunnet forsyne Lerchenborg med is i den allervarmeste sommertid, kan jeg tænke mig.

1963. Isen på foto er naturens eget værk. Pigerne er Tyges døtre, Susanne og Hanne.

Skar is til mejeriet

Om vinteren, når søer og moser var frosset til, så tog man ud og skar det til i firkantede blokke. Man havde sådan en kraftig sav, ca. 2½ m. lang, med håndtag, lig de store skovsаве, men meget kraftigere med store tænder. Da vi var nygifte og boede i et gammelt hus hernede ved stranden, lå der sådan en gammel issav på loftet. Jeg var i lag med flere, hvad det var. Men det vidste Far jo med det samme, han havde jo brugt den mange, mange gange. Jeg forærede den til en kunstmaler, som var ivrig efter at få den. Far havde jo et par køer eller tre, og var så andelshaver på Kalundborg mejeri, og det var der, de skar is til. Det var noget, andelshavere gjorde uden betaling. Det var noget man blev bedt om, efter tur. Så tog de en 10-12-15 mand ind én søndag, og andre tog de en anden søndag. Det var altid om søndagen. Så Far har været med til at skære meget is. De har bl.a. skåret hernede i skoven (Vesterskov), her er et par temmelig store vandhuller. Vi unger rendte med derned, det har været lige før krigen og lidt ind i krigens tid. Isblokkene var omkring en halv meter store, men større og mindre efter, hvor tyk isen har været. Det var tungt arbejde.

Mejeriet havde én lastbil, man kørte isen ind med, men der var også nogle, der spændte deres egne heste for vognen, og kørte ned til Klb.Mejeri med isen. Der var mange, der kørte.

Is var ingen selvfølge dengang, og uden is kunne det slet ikke lade sig gøre, at opbevare mælken i sommervarmen.

Mejerier på Lerchenborg og Mineslund

Lerchenborg havde tidligere haft eget mejeri, men det har nok været stoppet før krigen. Men så fik de jo mund- og klovsyge, og så bearbejdede de selv mælken oppe på Mineslund. Det må have været først i

1937. Den moderne kostald på Mineslund.

fyrreerne. Jeg kan ikke forstå, de måtte levere mælken til mejeriet, men hvis ikke de har leveret de færdige produkter, var der jo ingen grund til at lave dem. Dengang slog man ikke dyrene ned, som man gør nu, men de var jo ikke så ydedygtige, når de havde haft mund- og klovsyge.

Mineslund var utrolig langt fremme, på det tidspunkt. Det var i Hofjægermester Lunds tid, og han var foregangsmand, han havde gode forvaltere, og så havde han jo kronerne. Der var ikke strøm ude på Asnæs før 1953-54, men Mineslund havde sit eget elektricitetsværk. De havde en stor Bukh dieselmotor, der var meget, meget fin efter den tid der. Jeg mener, at den kun kørte, når de malkede, og så kunne de samle strøm op på batterier til beboelse og sådan noget. Det har været der på et meget tidligt tidspunkt, i hvert fald før jeg kan huske, og jeg er da begyndt at komme derop i 34-35. Det har nok været noget af det første, der er blevet lavet, efter at Lund overtog det omkring 1930.

I perioder, når Fars køer var golde, hentede vi mælk oppe på Mineslund. Og sikke nogle stalde, de havde. De malkede i malkemaskine, og så var der lange, vandrette stålrør, sådan 2½ tommer tykke, hvor der sad is udenpå. Derigennem løb mælken ned i junger, og de havde også rigtige kølerum.

(Fortsættes i næste nummer)

Helle Helle, "Ned til hundene"

Af Helge Nedergård

Det er først de seneste år, at forfatteren Helle Helle har formået for alvor at vække anmeldernes opmærksomhed, selvom hun har fået tekster udgivet i flere år. I første omgang var det korte tekster, digte og noveller, hun skrev og fik antaget. Det kom der flere udmærkede novellesamlinger ud af, som det varmt kan anbefales, hvis man vil starte på at læse hele hendes forfatterskab. Der går kraftige tråde fra nogle af novellerne til de romaner, som har givet hende den længe ventede anerkendelse.

Hun er født i 1965 og har som flere af de yngre forfattere gået på Poul Borums forfatterskole. Hendes rigtige navn er Helle Krogh Hansen, men da Poul Borum slettede Hansen i forbindelse med en udgivelse af et digt i "Hvedekorn", besluttede hun, at fremover ville hun bruge navnet Helle også som efternavn.

Hun siger selv, at Helle var et ret brugt efternavn i hendes slægt langt tilbage. De boede i Rødby og var fiskere.

Det er ikke helt uvæsentlig at nævne det, fordi meget af forfatterskabet handler om at drage tilbage til netop Rødby. Nogle få af hendes noveller bruger dette tema, men det er først med romanen "Hus og hjem" fra 1999, at Helle Helle sætter fokus på det at vende tilbage til udgangspunktet, hjemstavnen. I romanen "Hus og hjem" møder vi Anna, hvis mand har fået ansættelse på Annas hjemegn. Hun drager af sted for

ham for at indrette deres fælles hjem. Flyttekasserne er ankommet,, så hun kan gå i gang med arbejdet med det samme, men det går uhyre langsomt for hende. Måske det er svært at skabe et hus om til et hjem, når man er i tvivl, om man ønsker, det skal ske. Tvivl og usikkerhed forfølger

hende lang tid. Sikkert noget de fleste af os, der har forladt vor hjemegn, ville føle, hvis vi fik mulighed for at vende tilbage. Romanen slutter med, at Anna får pakket ud, inden manden ankommer for at bo sammen med hende. Han bliver for øvrigt meget hurtigt integreret i byens liv, får ved et uheld bank til den årlige byfest og er derefter at betragte som hørende til Helle Helles sidste roman "Ned til

hundene" følger nogenlunde samme spor, men inden jeg skriver noget om den, vil jeg opholde mig nogle øjeblikke ved hendes foregående roman "Rødby - Puttgarden". Den udkom i 2005 og blev meget fint anmeldt, den blev også ret hurtigt oversat til flere sprog. Her møder vi søstre Jane og Tine, der bor sammen og arbejder sammen i parfumeriet på færgeoverfarten Rødby - Puttgarden. Tine har en lille pige, som de begge føler sig som mødre for. Hvem faderen er, får vi ikke meget at vide om. Mange vil nok synes, at det kun er rent dagligdags ting Helle Helle skildrer, men her gælder det om at finde bagom det skrevne. Se de overvejelser og tanker om

livet, som bogens personer gør sig. Det er Jane, som vi først og fremmest følger. Vi er med hende på arbejde, men også, på en tur til Tyskland sammen med elektrikeren Abel, som hun har forelsket sig i. De bor sammen et par dage på hans hotel, indtil Abel får et telefonopkald fra Danmark. Hans kone er indlagt med en sprængt blindtarm og skal hurtigst muligt opereres. Han skynder sig hjem, og Jane må finde ud af at komme til Danmark ved egen hjælp. Det er ikke nogen let sag, da hun ved et uheld låser sig ude fra hotelværelset, hvor bl.a. hendes pas befinder sig. Måske ikke nogen voldsom dramatisk hændelse, men den sætter sit spor i hendes opfattelse af livet.

Det man skal lægge mærke til, når man læser bogen, er Helle Helles evne til at bruge sproget uden at tage store armsving i brug. Helle Helle skriver en krystallinsk realisme, der er helt i særklasse, skriver en anmelder om romanen i Politiken. Men under denne realisme aner man konturer og vinkler, fortsætter samme anmelder. Vedkommende sammenligner endda hendes skrive-stil med Hemingways.

Der er selvfølgelig mere i romanen, end her refereret. Der er nogle mennesker i Rødby, som bliver beskrevet som venlige mennesker, og der er en utrolig hjælpsomhed tilstede hernede. De to søstres fællesskab med disse mennesker er også værd at læse om. Der er ikke nogen handling i romanen, der river en med, men bogens underspillede fortælleform kan være givende, hvis man er opmærksom på den.

Helle Helles nye roman "Ned til hundene", der udkom i begyndelsen af dette år, har som allerede nævnt en del til fælles med den tidligere roman "Hus og hjem". Bogens hovedperson finder vi siddende på en bæk et sted, som sandsynligvis er i

nærheden af Rødby. Det eneste, vi får at vide om lokaliteten, er, at her er der ingen færger, kun en pram til at fragte kreaturer frem og tilbage til en ubeboet ø. Efterhånden åbenbarer det sig for os, at vedkommende, der sidder på den frønnede bæk, har en drøm om at bo på en øde ø. Så kan man spørge sig selv om, hvad der får en relativ ung og attraktiv kvinde til at have sådanne ønsker. Der er lagt op til en historie. Det antydes, at hun skriver og hidtil har levet sammen med en mand, der er læge. Hun siger selv, at hun bor i et parcelhus med mange vinduer, men hun skal ikke hjem til det. Hun har kørt mange kilometer i bus og er træt. En mand kommer cyklende forbi på en sti i nærheden, og han spørger hende, om hun skal med bussen? Hun giver ikke noget svar på spørgsmålet. Inden han kører videre, når han at sige, at så kommer hun til at vente længe. Senere vender han tilbage sammen med en kvinde. De siger til hende, at hun ikke kan blive siddende der på bænken, for der kommer orkan. De tager hende med hjem til deres lille hus, hvor de tager sig af hende. Her får vi at vide, at de hedder Putte og John. Da romanen er skrevet i jeg form, hvor hovedpersonen og fortælleren er identiske, får vi aldrig sat noget navn på hende. Vi ved heller ikke meget om, hvordan hun ser ud eller gebærder sig. Vi må gætte os frem. Ind mellem beskrivelserne af John og Putte og de mennesker, som de omgiver sig med, er der afsnit, hvor hun fortæller om det liv, hun hidtil har levet. Vi får ind imellem lidt at vide om den mand, hun har levet sammen med i flere år, hun kalder ham Bjørnvig. Der er ingen tvivl om, at hun har haft et godt liv sammen med ham. Hvorfor hun har forladt ham, kommer ikke helt klart frem. Hun har haft en krise, hvor hun ikke har kunnet tage sig sammen til at lave noget.

Juniorconfirmander, anden gang – er lykkens gang

Af Tinne Leth sognemedhjælper

Nu er mit andet hold livfulde juniorconfirmander fra Årby sogn fløjet fra reden, og man kan heldigvis hverken tale om rutinens indtog eller ked-somhedens gang.

Vi har haft nogle rare timer sammen, og jeg har lært endnu en gruppe dejlige børn at kende.

To hold fra hver sin skole, forskellige grupper med forskellige behov.

På det ene hold var der flere drenge end piger. Det var

en ny konstellation, som gav anledning til mere fysisk orienterede aktiviteter og en friskere tone. Ganske forfriskende. Det andet hold var præget af tumult på grund af skift af lærere i skolen. Der var også nogle, der havde brug for lidt mere alene voksen kontakt til at klare pludselig ked-af-det-hed. Det fik vi klaret. Resten af børnene bliver sendt ud at lege i fem minutter. Jeg tilbyder min nærhed, tårer bliver trillet, byrder bliver lettet og næsen bliver tørret. Og så er vi fri-ske til at møde verden igen.

Dette forårs juniorconfirmander har oplevet en nok lidt mere struktureret underviser, der har haft mere ro omkring gennemgangen af stoffet. Vi har gennemgået de samme temaer som juniorconfirmander nu engang møder: Kirken som rum og ramme, Gud, Jesus – Guds Søn, Tro, Fortællinger fra Det Nye Testamente, Salmesang, Kirkeåret og

Højtiderne. Og ikke mindst har vi leget en masse sjove lege. Det kan godt tage et stykke tid, inden juniorconfirmanderne finder

ud af, at det rent faktisk kan være sjovt at tabe og fejle, når man leger. Det er lykken at finde det frirum, hvor man tør grine af sig selv og hinanden, og rent faktisk kommer til at knytte bånd, der er stærkere end positioner og aftaler.

Juniorconfirmanderne fra tirsdagsholdet.

I år var der stor søgning til forældremødet, og det er rigtig dejligt at mærke, at der fra forældrene er opbakning og interesse omkring børnenes møde med kirken. Til familiegudstjenesterne har der også været god deltagelse, og vi har haft et par hyggelige stunder sammen både i kirken og bagefter i sognegården.

Nu er ungerne fløjet. Men jeg håber meget, at jeg ser mange af ungerne igen til sommerkirken den 5. –7. august i den sidste uge af sommerferien.

Det bliver, tror jeg ganske sikkert, 3 forrygende dage med gang i den, sjov og samvær og indsigt og viden. Årets tema er: Skabelsen – og de 4 elementer. Jeg har været ude på Årby skole og Kalundborg friskole og dele brochurer ud til alle 3.-5. klasser.

Nu en venlig hilsen og ønsket om en god og velsignet sommer!

Konfirmander 2009

Af Leif Jensen

Sidste års 6. klasses elever fra Aarby Skole, som nu går i 7. klasse i Rynkevangskolen kan naturligtvis blive konfirmander i Aarby Kirke i 2009!

Forud for konfirmationen ligger som bekendt forberedelsestiden. For at blive konfirmeret kræves det,

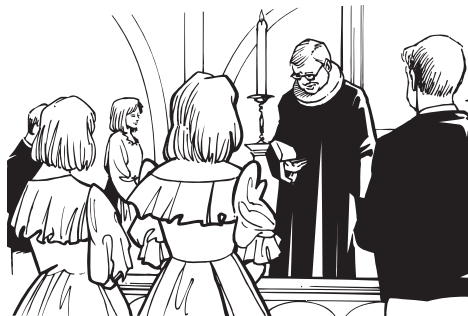
- at man er døbt,
- at man har fået en grundig indføring i kristendom,
- at man har deltaget i gudstjenesten så mange gange, at man kender forløbet godt og kan synge med på de mest kendte salmer.

Vi skal bruge ca. 48 undervisningstimer til at nå de tre mål, og der bliver en del at holde sammen på: Jesu liv og lidelseshistorie, kirkehistorie, Luthers betydning for os som protestanter, kirkeårets gang, gudstjenestens forløb, de liturgiske farver – allerede her er der flere ord og begreber, som er svære at forstå nu, hvor undervisningen ikke er begyndt, men som gerne skulle være kendt stof inden jul.

Det er ikke bare indlæring alt sammen. Der skal også være plads til at vi har det rart sammen med bl.a. underholdende elementer så som film og historie.

Konfirmationsdagen bliver den 19. april 2009.

Bemærk venligst, at alt vedrørende konfirmation er ganske frivilligt, det er værd at huske. Er der nogle få iblandt, der absolut ingen interesse har i undervisningen, men ser det som en plage, så bør de blive væk, så de øvrige kan få arbejdsro og mulighed for at få et positivt udbytte af undervisningen.

Vi begynder med indskrivningen ved gudstjenesten søndag den 7. september.

Den dag kalder vi ”Begynderdag”, for den dag begynder såvel det nye konfirmandhold som kirkeårets nye vintersæson, så derfor holder vi også den ene gang om året ”Begyndergudstjeneste”.

Vi har alle brug for at vide lidt mere om gudstjenestens forløb, så vi føler os lidt mere hjemme, når vi er til gudstjeneste. Derfor får alle de enkelte led et par forklarende ord med på vejen den dag, så det kommer til at fremgå, hvorfor præsten f.eks. siger: ”Herren være med Eder”, eller hvorfor vi rejser os op under gudstjenesten, eller hvorfor præsten i visse tilfælde står med ryggen til menigheden o.s.v.

Husk dåbsattest ved indskrivningen!

Undervisningen begynder **torsdag den 11. september kl. 8.00 i Sognegården** (bemærk tidspunktet) – samme sted som I gik til juniorkonfirmand. Bemærk at det er en forudsætning for at deltage i konfirmandundervisningen, at I er behørigt indskrevet enten forinden eller bliver det på indskrivningsdagen.

Velkommen til konfirmationsforberedelse!

Aarby Kirkes Børne- og Ungdomskor

Af Edith Köhl Hansen, korleder

I november 2007 deltog Aarby Kirkes Børne- og Ungdomskor i et 3-dages korstævne i Ringsted arrangeret af Folkekirkens Ungdomskor.

Sammen med mange andre kor fra hele Sjælland opførte koret Gabriel Faurés:

Requiem, som er en stort anlagt messe i denne sammenhæng udarbejdet for tre lige stemmer af Desmond Ratcliffe.

Det har hele tiden været meningen, at koret ville give en smagsprøve på dette vidunderlige værk hjemme i Aarby kirke. Lejligheden bød sig onsdag d. 4. juni, hvor koret inviterede til korkoncert i kirken. Det var en længe imødeset begivenhed, og forud var gået mange øvetimer. Faurés Requiem er tænkt for stort kor og orkester, så det var rigtig flot, at kirkens lille børne- og ungdomskor var i stand til at yde så fin en gengivelse af værkets karakter og væld med kun få deltagere på hver stemme. Fra messen fremførtes tre satser af vidt forskellig karakter Sanctus, Pie Jesu og Agnus Dei. Såvel i korsatserne som i solopartierne, der udførtes af Camilla og Carina, ydede koret deres bedste. Dytige sangere og mange års erfaring gjorde dette muligt.

Stor støtte havde vi i Merethe Lammert Köhl Hansens kyndige orgelledsagelse. Merethe er til daglig ansat som organist ved Sorø Klosterkirke og fungerer samtidig som kunstnerisk leder af Sorø Internationale Musikfestival. Derudover leder hun Vestsjællands Kammerkor, men trods stor travlhed med egne koncerter såvel hjemme

som i udlandet havde hun alligevel indvilliget i at akkompagnere ved vores korkoncert. Det havde vi stor hjælp og glæde af.

Ved koncerten spillede hun desuden to dejlige orgelstykker først J.S. Bachs: Præludium og fuga i G-dur og senere 2. satsen fra Oscar Lindbergs: Sonate i g-mol i en overbevisende og brillant udførelse.

I øvrigt bød koncerten på et alsidigt udpluk af

korsets repertoire. Herfra kan nævnes Niels W. Gades: Morgensang af Elverskud, César Francks: Panis angelicus og et par satser af den kendte og yndede engelske korkomponist John Rutter. Efter fællessalmen Nu blomstertiden kommer sluttede koret af med et let program af danske sommersange. Det var glædeligt at se, at så mange forældre og andre interesserede havde sluttet op om koncerten, og der er al mulig grund til her at bringe en **STOR TAK** til koret, til Merethe og til alle som medvirkede ved denne dejlige oplevelse. Efter koncerten bød menighedsrådet til glæde for alle på en tiltrængt forfriskning i våbenhuset.

Efter sommerferien tager vi fat igen. Det er muligt at melde sig til Børne- og Ungdomskoret og til Korskolen, som er for børn i 3. og 4. klasse. Korskolen er en fortræning til optagelse i koret, men allerede her deltager vi ved forskellige lejligheder i gudstjenesten. Kormedlemmerne modtager et honorar for deres deltagelse, og vi over hver onsdag eftermiddag i Sognegården. Ring og forhør nærmere hos undertegnede på tlf. 59513351, eller på mobil 40112574.

Kirkekoret.

Peter Fischer-Møller, Roskilde Stifts nye biskop

Af Leif Jensen

Roskilde stift har fået ny biskop, det er provst Peter Fischer-Møller fra Terslev ved Haslev. Bispeindvielsen fandt sted ved en højtidelig gudstjeneste i Roskilde Domkirke under overværelse af bl.a. Folkekirken formelle overhoved dronning Margrethe, landets øvrige biskopper samt indbudte biskopper fra de øvrige nordiske lande og et stort opbud af indbudte repræsentanter fra Roskilde stifts sogne.

Peter Fischer-Møller er født i 1955 i København og voksede op i et juristhjem. Under sine teologiske studier ved Københavns Universitet gjorde han sig bemærket som en velldit og kompetent studievejleder. Peter blev teologisk kandidat i 1983 og han blev sognepræst i Terslev-Ørslev pastorat 1984. Blandt hans mange tillidsposter skal jeg bare nævne, at fra 1989 til 2001 var Peter medlem af hovedbestyrelsen for Den dan-

ske Præsteforening. I marts 1999 blev han provst for Ringsted-Sorø provsti, og nu er han altså biskop over Roskilde Stift.

Peter Fischer-Møller.

Peter Fischer-Møller afløser Jan Lindhardt, som nåede at være stiftets biskop i knap elleve år. Jan formåede som kun de færreste at få medierne i tale på sine præmisser og at få Folkekirken i avisernes overskrifter. Herfra skal der lyde en stor tak til Jan Lindhardt for hans knap elleve år som biskop over Roskilde Stift. Samtidig skal der også lyde et stort tillykke til Peter Fischer-Møller, fordi han nu kan flytte ind i bispeboligen i Roskilde som Stiftets biskop.

Men også et lige så stort tillykke til Roskilde Stift, for det er en både flittig og dygtig teolog, som stiftet kan glæde sig over at have fået som sin øverste leder. Vi glæder os til at se, hvordan Peter i de kommende år vil komme til at sætte sit præg på vores Stift.

(Folkekirken og fremtiden, fortsat fra side 2)

hedsråds fornemste opgave, at tage det løfte alvorligt, man som nyvalgt menighedsrådsmedlem straks skal skrive under på, ”at arbejde for Kirkens liv og vækst”.

Dette arbejde går netop ud på at formidle sådanne åndelige værdier, som Kirken er bygget til for at formidle.

Der er naturligvis en god grund til, at befolkningen ikke for længe siden har kædet båndene til Kirken, selv om de bruger

den så lidt, som de gør. Den grund kan godt være uklar og ikke helt bevidst, som megen tro jo også er, men jeg skulle tage meget fejl, om ikke grunden støtter sig til et håb om, at Kirken måske vil komme til at give større mening en dag. Det er det selv samme håb, der gør, at vi trods alt bruger Kirken de gange i livet, vi gør, herunder juleaften hvor landets kirker er overfyldte mere end en gang.

Aarby Kirkes nye graver

Af Leif Jensen

Det har været svært at finde en ny kvalificeret person til den vigtige post som graver og kirkegårdsansvarlig ved vores kirke. Efter at stillingen har stået ledig i mere end et halvt år, har menighedsrådet omsider fundet personen, vi tør overdrage ansvaret.

Fra 1. august hedder Aarby Kirkes graver Lis Lammert Nørmark Hansen, som jeg hermed vil byde velkommen blandt os. Jeg vil nøjes med disse ord og overlade introduktionen til Lis selv, idet jeg har bedt hende fortælle lidt om sig selv.

Graver Lis Hansen.

Jeg hedder Lis Hansen, jeg er født i 1958 i Fuglede og er lige fyldt halvtreds år. Jeg er vokset op i Fuglede sammen med mine to søskende og hos vore dejlige forældre.

Min skolegang fik jeg dels i Fuglede de to første år, og resten af min skolegang fik jeg på Hvidebækskolen i Jerslev.

Efter endt skolegang kom jeg i lære som drivhusgartner. Først i Gørlev hvor det stort set var potteplanter, vi arbejdede med. Dernæst kom jeg til et rosegartneri i Vemmelev. Hele uddannelsen varede tre og et halvt år.

Næste trin var Gartnerskolen Vilvorde i København, hvor jeg var et halvt år.

Jeg fik herefter ansættelse som uddannet gartner i et gartneri i Skippinge.

Et halvt år blev det dog kun til, så kom jeg i ”lykkelige omstændigheder”, og blev mor til en dejlig søn, som jeg gik hjemme og passede i ca. to år.

Så var det atter tid for mig til at komme ud på arbejdsmarkedet, så jeg fik stillingen som gravermedhjælper ved Ubby Kirke. Der var jeg et år, så blev stillingen som graver ledig ved Vørslev Kirke. Jeg søgte den, kom til samtale og var så heldig at få den. Jeg bestred graverstillingen fra 1981 og til 1995. I samme tidsrum blev jeg atter mor to gange,

nemlig til to dejlige piger, som kom i henholdsvis 1990 og 1993.

I midten af halvfemserne fik jeg mod på at prøve andre udfordringer. Jeg søgte derfor ind til kommunen og blev projektleder ved beskæftigelses-afdelingen. Jeg kom først på Kærby Gartneri, hvor vi dyrkede en hel del planter og grøntsager. Dernæst blev jeg overflyttet til Hal 13 i Svebølle, hvor jeg stod for et montageværksted. Næste trin blev Birkendegård, hvor jeg havde to projekter kørende i samme hus.

Så kom tiden for kommunesammenlægningen, som medførte, at jeg blev flyttet til Rynkevangelen, hvor Kalundborg Kommune har deres aktivering.

I alt tretten år var jeg med til at aktivere bistandsklienter for derigennem at give dem et meningsfyldt arbejde og et bedre liv.

I mange år havde jeg imidlertid ikke haft med planter og jord at gøre direkte, det savnede jeg, derfor besluttede jeg mig for, at det nu atter var tid til at skifte job.

Det er grunden til, at jeg søgte stillingen som graver ved Aarby Kirke.

Nu kender I – sognets beboere - lidt til mig, og jeg glæder mig meget til at komme i gang. Med venlig hilsen og på gensyn på kirkegården og i kirken.

Lis Hansen

AARBY SKOLE

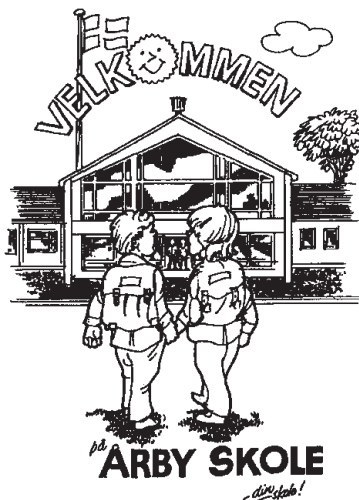
I skolens sidste indlæg her i bladet fortalte jeg om de mange kvadratmeter, vi har til rådighed her på skolen, bl.a. efter vi ikke længere skal have 7. klasse. Om det nu er ”pressens magt” her i sognebladet, eller om det har andre forklaringer, så er det efterfølgende blevet besluttet at vi skal have et nyt tilbud her på skolen, så vi kommer til at udnytte pladsen bedre.

”Sprogklasserne” der siden 2005 har været på Tømmerup skole, er fra august blevet flyttet til Årby Skole. Det er ca. 30 børn, der er normalbegavede, men har vanskeligheder med sproget. De har lærere, pædagoger og tale-hørelærere, så i alt kommer der 11 nye ansatte ind på skolen efter sommerferien.

”Sprogklasserne” er et tilbud for disse børn fra hele kommunen, så nogle af dem har ganske langt til skole. De har mulighed for at blive kørt til skolen med en lille busordning – så alt i alt er det en helt ny og spændende opgave vi skal have, med en ny forældregruppe også.

Når vi sådan får nye opgaver, så må vi se på vores traditioner og hverdag igen med kritiske øjne – hvad kan vi fortsætte med, hvad må ændres og hvad må vi forkaste. Det er grundlæggende en sund proces, som vi allerede er i fuld gang med.

Når vi taler om forhold, der kan påvirke vores skole, så skal det også nævnes, at vi har en stor og fremgangsrig nabo. Statoil-raffinaderiet har byggeplaner, der bl.a. medfører omlægning af vejene her i området. Vi ønsker dem naturligvis alt godt med deres planer, og vi regner med, at der bliver plads til hensyn til vores børns skolevej, gerne så

der bliver flere muligheder for at cykle sikkert til skole.

Her til august starter de fleste skoler i kommunen lige som vi i Årby har et fritidstilbud til 4. – 6. klasse om eftermiddagen på skoledagene. Vi er jo tyvstartet, så ganske mange af eleverne har fået et godt indtryk af hvilke slags spændende aktiviteter, SFO-2 kan byde på. Det har givet ret mange tilmeldinger allerede, og det er en stor glæde, når noget nyt bliver så fint modtaget.

Kort sagt er der nye og spændende ting at forholde sig til hele tiden – det giver en afvekslende og interessant hverdag, og det giver igen grobund for en arbejdsplads, hvor alle kan trives, både børn og voksne. Det er ikke så ringe endda...

Venlig hilsen
 Søren Kæstel,
 skoleleder, Årby Skole

AARBY SOGN LOKALHISTORISK FORENING

Foreningen har afholdt generalforsamling. Poul Myrup ønskede ikke genvalg så Hans Jørgen Høgholm blev valgt ind i bestyrelsen. Velkommen til ham og tak til Poul Myrup for hans arbejde for lokalhistorien i Aarby igennem mange år.

Bestyrelsen har besluttet fremover at afholde studiekreds på Kalundborg Lokalarkiv, Volden 12. Her er de nødvendige ”hjælpe midler” som vi har få brug for, når vi arbejder med lokal-historien.

Datoer for studiekreds i efteråret 2008:

Mandag den 29/9 kl. 19

Mandag den 27/10 kl. 19

Mandag den 10/11 kl. 19

Mandag den 24/11 kl. 19

Alle er velkomne til at komme og beskæftige sig med lige det de har lyst til indenfor lokalhistorien.

Mandag den 13/10 kl. 19.30

i Aarby Sognegård Aarbygade 41:
Arrangement med Hans Hansen fra Tømmerup.

Aftenens emne er:

”Den sidste henrettelse i Tømmerup”.

Ændrede annonceringer:

Fremover vil foreningens aktiviteter kun blive annonceret følgende steder:

- A) Her i sognebladet.
- B) I Arkiv Nyt (vores medlemsblad som udgives i samarbejde med Kalundborg Lokal Arkiv).
- C) På hjemmesiden:

www.kalundborg.lokalarkiver.dk

Hvor der er link til Aarby Sogns Lokalhistoriske Forening og vores aktiviteter.

Foreningens formand er:

Jørgen Jensen, tlf. 59513073.

FAMILIE- OG SAMFUND, AARBY-RØRBY

Torsdag d. 22. maj, var vi 50 deltagere på en dejlig tur til Operaen i København.

Undervejs holdt vi kaffepause med hjemmebag til, og kl. 16.00 præcis var vi klar i forhallen, til at blive delt i 2 grupper til rundvisning og grundig forklaring af det flotte og spændende hus.

Det var en meget interessant tur rundt i de mange forskellige rum. Vi hørte og så, utrolige forskellige tekniske finesser, som hører til i nutidens arbejdsplads på et moderne teater / opera. Vi hørte om det imponerende byggeri 4 etager under - og 4 etager over jorden.

Efter rundvisningen på 5 kvarter, indtog vi en lækker buffet i Banketten, her kunne vi samtidig nyde den storslåede udsigt over vandet til Amalienborg og til det nye Skuespilhus. Vejret var strålende sol, så

København og havneområdet tog sig ud på smukkeste vis.

Om aftenen var vi parat på 1. balkon, i store sal, til at overvære Matador Musicalen. Vi blev glædelig overrasket, stykket havde ikke fået god anmeldelse fra begyndelsen, der var fart over feltet og man havde fået utrolig meget med af hele ”Korsbæk-sagaen”. Musikken var høj og iørefaldende, alle på scenen gjorde deres ypperste: Flemming Enevold var H.C. Varnæs, Tommy Kenter – grisehandler Larsen. Daimi – Laura o.s.v. Alt i alt en oplevelse af de rigtig gode.

Kl. 23.00 forlod vi Operaen og kom godt hjem til de forskellige opsamlingssteder ved ét- halv totiden, godt trætte.

Vores nye lokale program begynder efter sommerferien igen torsdag d. 28. august.

Marianne Mortensen

(Brudstykker af Via Johansens liv og levned, fortsat fra side 7)

på og gik rundt med dem. Jeg syntes, det var den eneste konfirmationsgave, man sådan kunne, ja... bruge med det samme. Bedste var ikke min bedstemor, jeg har ikke haft nogen, jeg kan huske. Bedste var en kone, der kom hos os i Vester Løve, og så blev hun sådan en otte dage. Jeg kan huske hende fra jeg var to år, eller sådan noget, og hun er den eneste Bedstemor jeg har haft. Jeg var så krøllet, da jeg var lille, og du ved nok, en mor, at det var en-to-tre, så var man friseret, færdig! Ja, for det skulle gå stærkt. Derimod Bedste, hun havde tid til at sidde og rede hver krølle ud, tid til at kæle for hver en krølle. Til min konfirmation havde jeg lange fletninger og slangekrøller. Bedste skrev et vers i mit telegram, som jeg har gemt. Dette vers skrev jeg selv i mit barnebarn Stefans konfirmationstelegram, og har dermed givet det videre. Men Bedste var slet ikke i familie med os.

Andre gæster

Udover omtalte gæster, var der også Peter Hansen, som havde Dalgården i Vester Løve, og hans kone. Far og Mor kom sammen med dem, og det fatter jeg ikke, for de havde en af de største gårde, var sådan nogle honoratiores derhenne.

Men sådan har det været.

Min farbror fra Jylland var der også, og en karl, vi havde på gården. Af ham fik jeg sådan et smykkeskrin. Det havde jeg i mange år, indtil mine egne drenge engang legede med det, og det gik itu. Han var en ældre karl, som blev gift med en af mine veninder, som var 15-20 år yngre. Dem kendte jeg gennem mange år. Der blev ikke holdt taler, men min moster havde skrevet en sang, som jeg har endnu.

(Fortsættes i næste nummer)

(Helle, Helle, "Ned til hundene", fortsat fra side 11)

Ved første gennemlæsning virker hendes handlinger en smule tilfældige, senere dukker sammenhængene tydeligere frem. Hun har dog ikke nogen større planlægning for, hvad der skal ske i hendes liv. Hos Putte og John kommer hun dog ud for nogle omvæltninger, der kræver, at hun må tage nogle beslutninger. En dag bliver John kørt ned og indlagt på Næstved sygehus. Putte følger med ham i ambulancen, og vores hovedperson, som Putte og John i mangel på andet har givet navnet Bente, må påtage sig nogle af de opgaver, som værtsparrer hidtil har klaret. Blandt andet må hun fodre et par hunde for Puttes onkel, der også er indlagt på sygehuset. Måske de hunde har noget med bogens titel at gøre. Det kan også være, at det henviser til vor hovedpersonens tilstand, at hun er ved at gå i hundene. Det er den slags, man kun kan gætte sig til.

Et lille kærlighedsintermezzo bliver der også plads til. Puttes bror dukker op, mens John og Putte er på Næstved sygehus. Ibber er en mand, der er tiltrækkende og omsorgsfuld. Bente falder for ham, og han overnatter hos hende, mens hun er alene. Hvis man forventer en afslutning på romanen, der løser nogle af problemerne og giver os et praj om, hvordan fremtiden vil se ud, bliver man skuffet. Putte afleverer en af bogens sidste bemærkninger. Hun kommer ud af husets hoveddør og siger til Bente, der tilfældigvis nærmer sig huset. - Der er telefon til dig. Vil du gerne findes? Bente overvejer et svar, der nok også er i bogens ånd. "Det ved jeg ikke om jeg vil, vil jeg nok sige."

Sidste gang skrev jeg om Marianne Larsens roman "Den forelskede unge" og Jens Smærup Sørensen "Mærkedage".

(fortsættes næste side)

Der er for mig at se en slags overensstemmelse mellem de to romaner og Helle Helles forfatterskab. Handlingen i bøgerne er henlagt til de mere ydmyge egne af vort land, og vi følger mennesker, der lever et stilfærdigt og beskedent liv. Helle Helle er en dygtig sprogbehandler og når at meddele meget til os med sin underdrevne stil.

Hun er let at læse og heller ikke så svær at forstå, hvis man bruger lidt tid på at overveje det læste.

Der er næsten altid nogle af Helle Helles bøger at finde på bibliotekets hylder. Måske det kan være svært at få fat i "Ned til hundene" i øjeblikket.

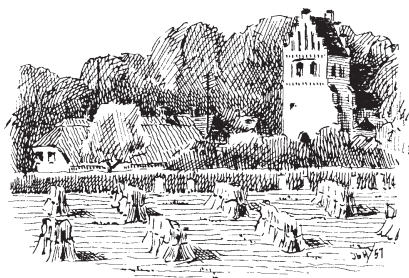
God læselyst.

KIRKELIGE ARRANGEMENTER

Begynderdag

Den 7. september har vi begynderdag med begyndergudstjeneste, hvor alle gudstjene-

stens led får en forklaring med på vejen. Se iøvrigt mere herom side 13, under konfirmander.

Høstgudstjeneste

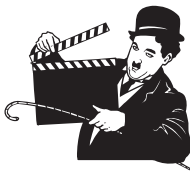
Høstgudstjenesten er en af de flotteste traditioner, vi har i Aarby kirke. Denne dag er kir-

ken smukt pyntet med sensommerens blomster, kornneg og et udvalg af sommerens afgrøder. Vi synger høstens og efterårets salmer mellem liljer, georginer og krysantemum. Der er altid en særlig stemning til vore høstgudstjenester, måske fordi udsmykningen med årets afgrøder minder os om den rigdom, som hvert år skænkes os på marker og i haver. Efter gudstjenesten inviterer menighedsrådet traditionen tro til frokost i Sognegården. *Høstgudstjeneste holdes søndag den 14. september kl. 10.00.*

AARBY SOGNS FILMKLUB

Vores filmklub fik en rigtig god start det første år, idet der var en pæn stor tilslutning til disse aftener, så vi fortsætter i samme spor. Filmklubben har det formål at vise gode kvalitetsfilm for medlemmerne.

En kvalitetsfilm er i vores definition en film, der har haft en særlig betydning for forslagsstilleren. Det vil sige film som har haft betydning for dennes måde at leve sit liv på, eller hans forståelse af verden og herunder forståelse af andres liv.

Medlemmerne har altså indflydelse på, hvilke film, vi skal se.

Forslagsstillere forpligter sig til at indlede aftenen med nogle få ord om filmen, og hvad den har betydet for vedkommende. Desværre er det ikke tilladt at annoncere offentligt, hvilke film der vises i klubben. Derfor kan jeg heller ikke fortælle om det her i

bladet. Men en uge før en filmaften, får medlemmerne filmens titel at vide pr brev.

Jeg kan derimod fortælle, hvilke film vi bl.a. har set. Det er film som "Luther", "Efter brylluppet" og "Adams Æbler".

Efterårets tre filmaftener falder på følgende datoer:

Torsdag den 25. september

Torsdag den 30. oktober

Torsdag den 27. november

Jeg vil også lige nævne det sociale engagement der er omkring afviklingen af vore film-

aftner, som vi også lægger stor vægt på. Jeg ser frem til nogle gode aftner i den kommende sæson, hvor Sognegården summer af interessen for gode film.

Interesserede er velkomne til at og forhøre sig nøjere hos undertegnede på telefon 59504105.

Efterårskoncert

Vores efterårskoncert falder i år på onsdag d. 17. september kl. 19.00 og bliver med Jørn Brændgaards Trio. Trioen består af Ebbe Munk, klaver, Jørn Brændgaard, bas og Nick Jørgensen, trommer.

Der er lagt op til et spændende program med jazz, latinamerikansk musik, folkeviser, klassisk musik og fællessang. Endvidere medvirker kirkens eget Børne- og Ungdomskor.

Traditionen tro er kirken stadig pyntet med

efterårets blomster og frugter efter høstgudstjenesten, og som sædvanlig bydes på en forfriskning i våbenhuset.

Alle Helgen

Den 2. november er det Alle Helgens dag.

Den dag er fra gammel tid en af (efter)årets store kirkedage, for det

er dagen, hvor vi i særlig grad mindes de af vore kære, vi har mistet.

Som man kan høre, stammer navnet Alle Helgen (som så meget andet) fra katolsk tid. Datoen 1. november var da også oprindeligt dagen, hvor man fejrede den katolske kirkes mange helgener, mens den 2. november var Alle Sjæles dag, dvs. dagen, hvor man mindedes de afdøde. Efter Reformationen blev de to dage slået sammen, idet alt med helgener gled helt ud af protestantisk praksis. Ikke desto mindre beholdt man navnet Alle Helgen, men gav den et andet indhold, nemlig at være mindedagen for vore døde.

I stedet for at være en særlig helligdag, blev dagen lagt på den første søndag i november, hvor den stadig ligger.

Alle Helgen er derfor i vor tid dagen, hvor vi i særlig grad mindes de af vore kære, vi har mistet i årets løb.

Alle Helgen Søndag i vore dage

I Aarby er der flere årtiers tradition for, at præsten efter søndagens prædiken læser navnene højt på alle de mennesker med tilknytning til sognet, som i årets løb er afgået ved døden.

Derfor er gudstjenesten denne dag også noget særligt. Desuden kalder det på vores opmærksomhed, fordi vi alle har nogle at tænke på, som vi har mistet på et eller andet tidspunkt i vores liv, nemlig de der var livet for os.

Det kan være vemodigt at tænke tilbage, men vemod er også en form for kærlighed.

Kulturrejse til Grækenland

Af sognepræst Leif Jensen

Bladets læsere får hermed chancen for at deltage i en kulturrejse til Grækenland med undertegnede som rejseleder og Unitas Rejser som rejsearrangør. Det bliver en rejse i særklasse, da Grækenland er grundlaget for vores europæiske kultur. Ja historisk og kulturelt set er Grækenland som en lagkage, der indeholder det ene betydningsfulde lag efter det andet.

De lag vi skal stifte bekendtskab med, er fra den klassiske tid ca. 300 f. Kr. Dengang dyrkede folket de gamle guder Zeus, Apollon m.fl. I den kultur opstod også de første ideer om demokrati, De Olympiske Lege blev til, teatret fik sin spæde start o.m.a.

Næste lag vi skal besøge er fra tiden omkring år 50. Militært set er det Rom, der har magten, men det er græsk/hellenistisk kultur, der råder. Apostlen Paulus kommer på en af sine missionsrejser til Grækenland, og vi følger ham, så godt vi kan på hans vej gennem Grækenland. Det var først og fremmest igennem mødet med græsk filosofi og kultur at den oprindelige jødiske sekt, som er blevet kaldt Jesusbevægelsen, blev til det vi kender som europæisk kristendom.

Det tredje lag, som vi skal stifte bekendtskab med, er fra Byzantinsk tid. Det vil sige tiden efter Romerrigetets fald efter ca. år

Erektion på Akropolis.

500, hvor Byzans i nogle århundreder var den dominerende magt i det østlige Middelhav.

Det sidste lag bliver det Grækenland, vi i dag kender, og som på mange måder er holdt sammen af den Græsk Ortodokse Kirke. Den kirke der var folkets egentlige samlingspunkt i alle de århundreder, da tyrkerne havde besat landet. Det er den moderne græske nation, der tog sine første skridt ved folkets frihedskamp fra tyrkerne i 1825. Turen varer otte dage, fra tirsdag den 5. maj og til tirsdag den 12. maj 2009. Vi kører i bus fra Tessaloniki i nord og til Korinth og Peleponnes i syd. Prisen for hele rejsen pr person bliver 9975 kr. I prisen er medregnet: Begge flyrejser til Tessaloniki og tilbage til København. Bustransport rundt i Grækenland.

Udflugter ifølge program. Entreer ifølge program. Lokal guide. Ophold i dobbeltværelser med bad og toilet. Halvpension på rundrejsen. Kvartpension den dag, vi er i Athen. Der afholdes to eller tre introduktionsaftener for deltagere og interesserede i Sognegården i løbet af vinteren og foråret. Den første holdes den 12. november kl. 19.30.

Interesserede opfordres til at henvende sig til undertegnede på tlf. 59504105.

Et såkaldt "svævende kloster", på en klippetop.

MEDDELELSER

ÅBNE MENIGHEDSRÅDSMØDER

I nærværende blads periode holder menighedsrådet møder den 24. september; 15. oktober og 19. november. Møderne er åbne for sognets beboere, de foregår i Sognegården og begynder kl.19.00.

PRÆSTEN HOLDER FRI

på følgende dage. Ferie fra den 20. til og med den 27. oktober og fri den 22./23. november. Embedet varetages i mit fravær af konstitueret sognepræst Bettina Christiansen, Røsnæs tlf. 59 50 90 19.

KIRKEBIL

Er du dårligt gående eller har vanskeligt ved at komme til gudstjeneste, så står kirkebilen til din rådighed, og den er gratis. Ring blot på tlf. 59512620 og aftal nærmere.

KIRKEKAFFE

Der serveres nu en kop kaffe i våbenhuset

straks efter søndagsgudstjenesten, så menigheden har mulighed for at få en lille snak indbyrdes, før det går hjemad. Det er vores kirkesanger Karsten Jørgensen vi kan takke for den service.

KIRKEN ER ÅBEN

Husk at kirken står åben for besøgende og andagtssøgende i dagtimerne på alle hverdage fra kl. 9.00-17.00.

HJEMMESIDE

Bemærk at Aarby Kirke har fået egen hjemmeside. Man finder os på www.aarbykirke.dk

Aarby Kirke i Familie Journalen

Det skal lige nævnes, at der kommer en præsentation af Aarby Kirke i det nummer af Familie Journalen, der udkommer den 4. august 2008.

KIRKELIGE HANDLINGER siden sidst

Døbte:

- 16.03. Laurits Buck Christensen
- 06.04. Karen-Sofie Jakobsen
- 06.04. Amalie Lærke Jensen
- 06.04. Laura Mathilde Køhler Suhr
- 11.05. Naja Solbak Westergaard
- 17.05. Christian G B Lerche-Lerchenborg
- 18.05. Kia Lou Larsen
- 01.06. Klara Ina Emilie Poder Frederiksen
- 01.06. Karoline Annette Larsen
- 15.06. Nicolai Jack Berg Hansen
- 13.07. Matthias Vilhelm Nielsen
- 27.07. Gustav Valdemar Madsen Jensen

Viede:

- 31.05. Tina Føller Mandrup
Bjarne Føller Mandrup
- 12.07. Mette Søndergaard
Martin Kjeldsen

Begravelser og bisættelser:

- 07.03. Jens Thorkild Emanuel Petersen
- 28.03. Edith Kirstine Horneiker
- 25.04. Jørgen Erck
- 08.05. Henrik Arrild Kronje Hansen
- 16.05. Bent Egon Dybdahl Dantoft
- 15.07. Ellen Margrethe Petersen

GUDSTJENESTER

September

7. 16. søndag e. Trinitatis kl. 10.00
*Begynderdag og
konfirmandindskrivning*
14. 17. søndag e. Trinitatis kl. 10.00
Høstgudstjeneste
21. 18. søndag e. Trinitatis kl. 10.00
28. 19. søndag e. Trinitatis kl. 10.30

Oktober

5. 20. søndag e. Trinitatis kl. 10.00
12. 21. søndag e. Trinitatis kl. 10.00
19. 22. søndag e. Trinitatis kl. 10.30
26. 23. søndag e. Trinitatis kl. 9.00
Bettina Christiansen

Når intet andet er anført er gudstjenesten ved Leif Jensen.

November

2. Alle Helgens Dag kl. 16.00
9. 25. søndag e. Trinitatis kl. 10.30
16. 26. søndag e. Trinitatis kl. 10.00
Prædikant Egon Jensen
23. Sidste søndag i kirkeåret
Bettina Christiansen kl. 9.00
30. 1. søndag i advent kl. 10.00

ANDAGTER i Jernholtparken:

Torsdag den 9. okt. afd. C kl. 14,30
Torsdag den 20. nov. afd. D kl. 14,30

ADRESSELISTE:

Sognepræst: Leif Jensen, Aarbygade 30.
Tlf. 59 50 41 05.
Træffes bedst mellem kl. 11.30-13.00.
Mandag: fredag.

Graver: Lis Hansen.
Træffes på tlf. 59 50 42 83.
Mandag: fredag.

Formand for menighedsrådet:
Merete Bøttger-Jürgensen,
Tejbjergvej 17. Tlf. 59 50 42 53

REDAKTION:

Helge Nedergård, Linda Eriksen
og Leif Jensen (ansvarshavende).

ILLUSTRATIONER:

Else Nedergård